

Historie 20 let vydávání časopisu *Sacra* očima jeho šéfredaktorek a šéfredaktorů

Jubilejní výročí, jakým je 20 let publikační činnosti, je významnou příležitostí k ohlédnutí se a vzpomínání nad uplynulými roky. Proto jsme připravili předkládaný text, který se skrze pohledy do minulosti a myšlenkové rekonstrukce vzpomínek všech bývalých (i současných) šéfredaktorek a šéfredaktorů časopisu *Sacra* noří do hlubin všeho, co časopis během minulých let formovalo a čím on sám zpětně zanechává stopu na svých příznivcích a studentech religionistiky. Texty jsou tak osobní neupravenou zповědí každého z šéfredaktorů, uchovanou pro budoucí generace.

Za časopis *Sacra* zpracovaly redaktorky Jana Nenadalová, Adéla Petřeková a Tereza Menšíková

Otázka: *Jak figuruje časopis Sacra ve Vašich vzpomínkách? Jaký osobní přínos vidíte ve členství v časopisu pro Váš akademický/kariérní rozvoj? (Můžete se zaměřit na problémy i úspěchy časopisu i na to, co Vám členství v něm přineslo.)*

Oldřich Vondruška, šéfredaktor čísel 2003/1–2004/2

Co se týče mé osobní reflexe založení časopisu *Sacra*, tak pro mne to byla má první studentská zkušenost se založením a vedením takového projektu. Na samém počátku stálo uvědomění, že studenti religionistiky psali řadu zajímavých a kvalitních seminárních, bakalářských a magisterských prací, kterým věnovali značný čas a úsilí, nicméně měli tehdy dosti omezený prostor pro jejich publikování a prezentování širšímu okruhu čtenářů. Z toho důvodu jsem se já a mí tehdejší spolužáci rozhodli založit studentský časopis, který by jim takový prostor poskytl.

Dalším důležitým aspektem pro zaměření *Sacra* bylo, že jsme nechtěli, aby byl časopis omezen jen na studenty religionistiky z Brna, ale aby se zapojili i studenti z Prahy, Pardubic a Bratislavy, se kterými jsme měli možnost se seznámit na společných konferencích. Neměli jsme tehdy před sebou žádný konkrétní vzor, kterým bychom se mohli inspirovat, proto jsme o to víc diskutovali mezi sebou o všech zásadních otázkách, nicméně důležité bylo, že nakonec jsme se vždy byli schopni dohodnout. Při výběru názvu jsme hledali nějaký obecný termín, který by neměl žádné konkrétní náboženské konotace a pokrýval všechny možné náboženské systémy, a tak nás napadl název *Sacra*, který odkazuje k onomu posvátnému, jež je víceméně společné všem náboženstvím a jehož zkoumání mělo být hlavní náplní časopisu. Diskuze ještě probíhala o tom, zda má být název s „c“ zdůrazňující původní význam, nebo „k“ s určitou mírou nadsázky a sarkasmu, ale nakonec jsme se přiklonili k té konzervativnější verzi.

Zásadním momentem pak bylo, že se mi podařilo pro tento projekt najít podporu vedení Masarykovy univerzity, která poskytla grant na vydání dvou čísel ročně,

a to pokračovalo i v následujících letech. Vedení časopisu s sebou samozřejmě přinášelo různé problémy při shánění a výběru odpovídajících článků, zapojení všech členů redakční rady a odpovídající rozdělení práce, náležité propagaci časopisu mezi studenty a jeho distribuci na jednotlivé katedry apod. Mnoho nápadů se už do praxe z důvodů omezených časových a personálních kapacit uvést nepodařilo jako např. pořádání vlastních studentských konferencí *Sacra* aj.

Za klíčový faktor k úspěchu časopisu osobně považuji kritickou fázi předání jeho vedení nové generaci. V momentě, kdy jsem již ukončil, stejně jako většina mých kolegů, studia na religionistice, jsem si uvědomoval, že je nezbytné pro další fungování časopisu předat štafetu nové redakční radě, která by pokračovala v započatém díle, a vyhnula se tak osudu řady studentských projektů, které navždy zanikly po odchodu jejich zakladatelů. Naštěstí na náš inzerát na nástěnce katedry religionistiky reagovali noví zájemci, kterým jsme s radostí předali naše těžce nabitě zkušenosti, a oni se ujali dalšího vedení. Tehdy by mě rozhodně nenapadlo, že *Sacra* bude vycházet i po dvaceti letech. Jsem nesmírně hrdý na to, že jsem mohl stát na samém počátku celého projektu a že časopis dosáhl za svou dobu ještě vyšší kvality a širšího záběru. Přeji všem z redakční rady, aby pokračovali se stejným zápalem a dařilo se jim dál plnit hlavní poslání našeho *Sacra*.

Luděk Žatečka, šéfredaktor čísel 2005/1–2006/1

Do redakční rady časopisu *Sacra* jsem přišel v roce 2002 během prvního ročníku na religionistice. Tehdejší šéfredaktor hledal nové členy a já v tom viděl zajímavý potenciál. Do role nového šéfredaktora jsem se přesto dostal náhodou, protože stávající redakční rada se díky úspěšnému dokončení studia více stáhla z denního studentského života a bylo zapotřebí zajistit chod časopisu. Předání tehdy proběhlo poměrně rychle, takže všechny náležitosti ohledně vydávání časopisu jsem si postupně doplňoval a osvojoval. Vlastně díky *Sacra* jsem pak znal redakční postupy, které jsem mohl uplatnit například při vedení a korigování divadelního bulletinu.

Vybavuji si, jak ze začátku bylo těžké naplnit *Sacra* články. Kolegové z vyšších ročníků se do zveřejňování svých bakalářských a magisterských prací příliš neměli. Postupně se počet zájemců o publikování výrazně zvýšil a následně jsme museli některé příspěvky a témata upřednostňovat před jinými, pokud jsme chtěli zachovat celistvost časopisu. Dále si pamatuji, jak jsem se vždycky těšil, než došlo nové číslo z tiskárny, a jak jsem, myslím i hrdě, distribuoval „ještě teplé vydání“ mezi kolegyně a kolegy v ročníku a na fakultě.

I díky této zkušenosti jsem pak volil cestu dalšího vzdělání na Univerzitě Tomáše Bati, kde jsem se věnoval komunikaci, především té marketingové. A od té doby, kdy jsem korigoval hromady textů, jsem začal být „příšerný ras“ na písemný projev.

Aleš Chalupa, šéfredaktor čísel 2006/2–2007/2

Jak figuruje časopis *Sacra* v mých vzpomínkách? Jako příjemná a inspirující životní epizoda. Šéfredaktorství jsem se ujímal v době, kdy předcházející šéfredaktor, Luděk Žatečka, opouštěl studium religionistiky, a časopis se tudíž nacházel v určitém „redakčním vakuu“. *Sacra* vycházelo čtvrtým rokem, o dnešní „zavedenosti“ a kontinuitě jsme si proto mohli nechat jen zdát. Následovalo období stabilizace, doplnění redakční rady o nové členy, vytvoření citační normy, první navazování zahraničních kontaktů a pokusy o to rozšířit známost o našem časopisu mimo úzké mantinely Ústavu religionistiky, hledání nové grafické formy a mnoha další úkolů. Věřím, že časopis jsem v létě roku 2008 předával v o něco lepší kondici, než v jaké jsem jej na podzim 2006 přebíral, byť měl k ideálnímu stavu stále daleko. A co mi práce v *Sacra* do budoucna dala? Hned několik věcí.

Zprvce, určité sebevědomí, že dokáži vést redakční radu, oslovovat potenciální autory, připravovat studie k publikaci a zvládat celý sled úkolů, který je s tímto procesem spojený. Na tuto věc mě dosavadní studium příliš nepřipravilo a zkušenosti, které jsem v *Sacra* získal, jsem velmi ocenil v pozdějších letech, ať již jako editor monotematických čísel vědeckých časopisů nebo dlouholetý vedoucí Ústavu religionistiky. Zadruhé, poskytla mi příležitost blíže poznat mnohé z mých kolegů – studentů z vyšších i nižších ročníků různých typů studia, které bych za jiných okolností nepotkával buďto vůbec, nebo jen příležitostně. I toto navázání „sítě“ osobních kontaktů se ukázalo jako důležité, neboť s některými členy redakční rady jsem měl možnost pracovat i později jako s kolegy v rámci Ústavu religionistiky, například v projektu Laboratoře pro experimentální výzkum náboženství (LEVYNA). Zatřetí, práce pro *Sacra* mi rovněž pomohla, v součinnosti s dalšími členy redakční rady a magisterskými a doktorskými studenty religionistiky, blíže představit – a tím pádem i přispět k jeho etablování – v českém prostředí doposud opomíjený teoreticko-metodologický přístup v podobě kognitivní vědy o náboženství. Bez práce pro *Sacra* a vytvoření sítě „spřízněných duší“ by možná bylo podání projektu LEVYNA mnohem komplikovanější, a dějiny brněnského Ústavu religionistiky se mohly ubírat poněkud jiným směrem. A za čtvrté, nebýt práce pro *Sacra* a polemiky s kolegou Kočnarem, nikdy bych neměl ve svém publikačním portfoliu článek pod názvem *Závěť nebohého lorda: O houpacím koni a pravdivých předsudcích*, který dokládá, že jsem také býval „mladým rozhněvaným mužem“ – na což bychom jinak nejenom já, ale i okolní svět, již dávno zapomněli.

Radek Kundt, šéfredaktor čísel 2008/1–2010/2

Začnu svoji odpověď sebekriticky. Jednou z věcí, která se mi nepodařila, bylo nabrání zpoždění ve vydání některých čísel. Mé tehdejší já stálo při vyhodnocení rozporu mezi kvalitou jednotlivých čísel a tím, jestli budou včas venku, příliš kategoricky na straně kvality. Dnes už bych dal včasnosti větší váhu, a to především proto, že mi dnes víc dochází, jak dlouho se pak taková nepříjemnost dalším šéfredaktorům dohání.

Když bych měl vypíchnout jednu zdařilou věc, tak s radostí vzpomínám na vylepšení obálky. Nevím, jestli je to má falešná vzpomínka, že se spolupráci s grafičkou podařilo domluvit za mého šéfredaktorství, nebo jestli první pokusy proběhly už v době, kdy jsem byl teprve řadovým redaktorem, ale ať už to bylo tak nebo tak, myslím, že to časopis na první pohled posunulo na vyšší úroveň. Podle mě navíc skutečně odrážela vyšší profesionalizaci v práci redakce i obsahu čísel. Formát jejího zpracování zároveň umožnil jak dostatečnou fixaci značky *Sacra*, tak i dostatečnou flexibilitu pro novost a zvláštnost každého nového čísla.

Přínos pro můj akademický/karierní rozvoj? Pro mě to bylo vůbec poprvé, kdy jsem si mohl zkusit, jaké to je vést v odborné oblasti nějaký tým lidí. Poprvé jsem si v oboru zkusil, jaké to je mít zodpovědnost za něco, co je výslednicí práce mnoha lidí a není závislé jen na mně. Zjistil jsem, jak široká je škála dodržování slov a termínů, že existují lidé různě originální a různě pečliví. Netriviálnost takového zjištění pro mě spočívala v tom, že je mojí povinností volit různé strategie a různé přístupy k dosažení společného cíle. Ale taky to, že je ideální mít pestrý tým, protože pečlivost vás nedostane ze všeho, a že pokud je výsledek celku závislý na práci lidí, které člověk nemůže dopředu na těchto vlastnostech znát, je třeba nechávat si dostatečný prostor v termínování prací. V práci s autory se zase člověk rychle naučil o různorodosti toho, jak lidé přistupují k návrhům na úpravy svých děl. Že existuje celá škála od takových, co jsou za zpětnou vazbu skutečně vděční až po ty, kteří nedovolí ani Wordu, aby jim zkontroloval pravopis. Pro týmovou práci v oboru a potažmo týmovou práci kdekoliv to byla výborná zkušenost. Výborná škola to byla i pro nahlédnutí do prostředí, které je zásadní součástí generování vědecké znalosti pro budoucí autory, vědce a všeobecně účastníky akademie. Že je to prostředí amatérské, je pro tento můj „point“ možná ještě lepší, protože člověk přičichne k procesu v jeho úplnosti (od získávání peněz, vymýšlení koncepce, např. tematického monočísla, přes získávání příspěvků, přes jejich editaci, přes odměňování a motivaci redaktorů, až po jednání s nakladatelstvím, sazbou, korekturami, přebírání čerstvě vytištěných čísel z dodávek, po jejich distribuci, a to ani nemluví o elektronizaci a celé online či fyzické PR agendě). Bez téhle znalosti bych jako autor netušil, kolik se za vydáním vědeckého článku skrývá mravenčí práce, proč jsou některé termíny tak striktní, proč tak brzké, že je možné s redaktory „mluvit“ a ledasčeho se dožadovat. Jako vědec bych nebyl schopen docenit, jak náročné může být shánět zodpovědné a poučené recenzenty, a jako účastník akademie nedocenil, jaká služba se vlastně za celým aparátem skrývá (kolik skryté a nevděčné práce), bez které by se ale tato produkce neobešla, a je na ni tudíž třeba při budování vědy myslet (např. i tím, jakou službu vlastně jako řadový akademik následně zvolím, abych systému dokázal vrátit, co mi dal). Lidé sice říkají, že máte-li rádi salám, nikdy nepracujte v továrně na salámy (a totéž o zákonech a parlamentu), ale já si ze svého krátkého působení odnesl spíše posílení než oslabení svého vědeckého idealismu a optimismu, s tím, že pokud je tohle studentská/amatérská liga, tak věda má budoucnost.

Eva Kundtová Klocová, šéfredaktorka čísel 2011/1–2012/2

Do redakční rady mě pozval Aleš Chalupa, když jsem byla v prvním ročníku. Schůze rady se konaly v doktorandské pracovně, a měla jsem tak poprvé výraznější možnost zažít na ústavu i něco jiného než standardní výuku a zkoušení. Díky průřezovému zastoupení studentek a studentů z různých ročníků jsem se mohla seznámit se staršími a zkušenějšími a zároveň být součástí něčeho sdíleného, co zároveň přesahovalo nás všechny.

Přestože byla kritická práce s textem, psaní komentářů a připomínkování textů spolužáků součástí samotného studia religionistiky, práce v redakční radě tuhle aktivitu ještě kondenzovaně zvýšila a věřím, že i přispěla k rozvoji této schopnosti. Psaní oponentských posudků, ale i diskuze s ostatními členy rady mi pomáhaly v rozvoji argumentačních kompetencí, ale taky snaze porozumět argumentům ostatních. Za celou dobu svého působení v *Sacra*, ať už jako řadová členka rady, nebo později jako šéfredaktorka, jsem měla vždycky pocit, že je s časopisem spojena spousta tvůrčí energie, nových nápadů, ochoty a místy i zcela upřímného nadšení.

Myslím si, že redakční rada *Sacra* pro mě byla první příležitost pro opravdu týmovou akademickou práci, společné řešení úkolů, vymýšlení řešení a sdílenou radost ze společného výsledku. Mohla bych určitě psát o spoustě jiných věcí, které jsem se i díky *Sacra* měla možnost učit, od podávání grantových žádostí na každoroční financování sazby a tisku, přes záluždnosti zavádění nové citační normy až po plánování a organizaci práce redakční rady, která zahrnovala i studenty z jiných religionistik než jen té brněnské. Je to ale právě spolupráce, týmovost a sdílení, které vnímám jako to nejcennější, co jsem se v *Sacra* naučila oceňovat i budovat. Naučila jsem se ale také oceňovat to, co možná není v akademickém prostředí vidět na první pohled, nebo dokonce často bývá skryto oproti výjimečným, nárazovým vzepjetím tvůrčího génia, totiž soustavnou opakující se mravenčí práci. Ta bývá obvykle oceňována v rozměrech, jako je pečlivost či stabilita, nebo spíš častěji není oceňována vůbec a k povšimnutí dochází pouze ve chvílích, kdy dojde k nějakému excesu. Ještě víc se mi proto zdá zásadní, když pocit smysluplnosti dodává funkční komunita, která okolo časopisu existuje – ať už jde o samotné členy redakční rady, nebo i širěji přispěvatele a čtenářstvo. Možná už jsou moje vzpomínky zkreslené obecnou tendencí vnímat minulost pozitivně, ale *Sacra* v nich rozhodně figuruje jako smysluplný projekt sdružující aktivní a inspirativní lidi ochotné podílet se na společném díle. Nevím, nakolik je možné říct, že bez *Sacra* by moje akademická kariéra vypadala úplně jinak, nebo dokonce vůbec neexistovala. Pravděpodobně bych ale měla jinak nastavené priority a latku toho, jak vypadá funkční odborná spolupráce, a že může jít o efektivní mód odborné práce a akademického života.

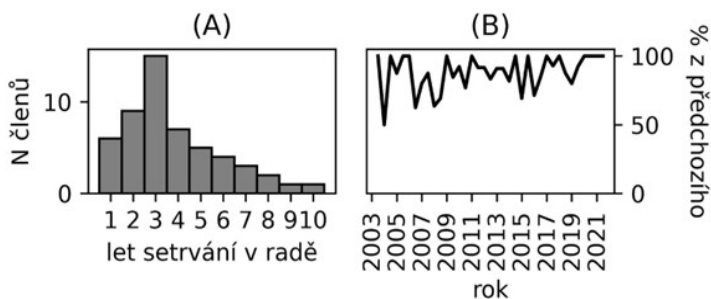
Vojtěch Kaše, šéfredaktor čísla 2013/1

Když jsem byl v roce 2009 přizván do redakční rady časopisu *Sacra*, byla to pro mě jakožto začínajícího bakalářského studenta opravdu velká pocta. Naskytla se mi tím jedinečná příležitost poznat blíže ostrálenější kolegyně a kolegy z magisterského a doktorského studia a učit se od nich redaktorské řemeslo.

Pohled na texty z druhé strany okem redaktora byl zcela zásadní pro mé budoucí akademické psaní. Také při četbě odborných článků jsem díky zkušenosti ze *Sacra* začal věnovat pozornost tomu, v jakých časopisech vyšly, neboť jsem věděl, že to samo o sobě nese informační hodnotu.

Po několika letech v roli řadového redaktora jsem na přelomu let 2012 a 2013 převzal pozici šéfredaktora. Tím jsem však byl jen relativně krátce, ani ne rok, neboť mé další kroky směřovaly na studia mimo Brno. Své šéfredaktorování mám spojeno především s jedním spíše zákulisním úkolem, a totiž s přípravou přihlášky do databáze Scopus. Kdybychom s touto přihláškou uspěli, tak jsme doufali, že by to náš časopis výrazně zatraktivnilo zejména mezi doktorskými studenty napříč ČR, kteří jsou motivováni právě k publikování v takto takzvané databázovaných časopisech. Jenže se zařazením do Scopusu se pojala řada podmínek: U časopisu v této databázi se například předpokládá, že recenzenti odborných studií působí na jiných pracovištích než autoři, jejichž studie recenzují, nebo že významný podíl odborných studií pochází z jiných pracovišť než toho domovského. Tyto podmínky jsme se snažili postupně uvádět do praxe, ale naše přihláška nakonec nebyla úspěšná. Mám dojem, že právě ve snaze o splnění těchto podmínek jsme se na určitou dobu poněkud vzdálili našemu primárnímu publiku, totiž studentům, a že to nebylo moc šťastné. Je to možná i ukázka toho, že snaha formálními prostředky zvýšit kvalitu může být za určitých podmínek kontraproduktivní. Mám velkou radost, že se dalším šéfredaktorům podařilo získat zpět ztracenou rovnováhu.

Uvážíme-li nutnost relativně časté obměny redakční rady, 20 let je u studentského časopisu velká meta. Našli bychom jistě nepřeberné množství studentských časopisů, které zmizely ze světa s tím, jak generace jejich zakladatelů ukončila studium. V *Sacra* se oproti tomu opakovaně povedl přenos z jedné generaci na druhou. Mojí hypotézou je, že tomu tak bylo proto, že se v redakční radě vždy dbalo o to, aby v ní byli zastoupeni studenti všech stupňů studia. To umožnilo to, že k obměně docházelo vždy postupně, a nikoli skokově (viz Obrázek 1-B). Podle dat z obálek časopisu vychází, že u každého nového čísla zůstalo nejméně 50 % redaktorů, kteří se podíleli na čísle předchozím. Redakční radou za celou jeho historii prošlo celkem 53 lidí. Ač nadpoloviční většina ($N=30$) radu opustila po třech či méně letech, je zde i nezanedbatelný počet těch, kteří v radě strávili více než 5 let ($N=11$), a tím zajišťovali jeho kontinuitu (viz Obrázek 1-A).

Obr. 1: (A) Histogram distribuce počtu let strávených v redakční radě. (B) Podíl členů redakční rady zůstávajících z předchozího období.

Olga Čejková, šéfredaktorka čísel 2013/2–2015/2

Na časopis *Sacra* vzpomínám moc ráda. Je to už skoro 10 let, ale zpětně musím říct, že mi působení v redakční radě dalo opravdu hodně. Měla jsem díky němu možnost nakouknout hlouběji do akademického světa, vyzkoušet si, jak vypadá zákulisí odborného časopisu, a také potkat řadu zajímavých osobností. Mnoho z nich jsou mémi přáteli dodnes.

Jako členka redakční rady jsem se poprvé v životě intenzivněji učila pracovat v týmu, později jako šéfredaktorka jsem měla možnost tým vést. Získala jsem zde také zkušenosti s projektovým managementem. Každoroční podávání žádostí o grant v grantovém systému Masarykovy univerzity a příprava prezentace před komisí na rektorátu mě naučilo se nebát grantových formulářů a schopnosti obhájit si svůj projekt. Všechny tyto dovednosti jsem pak často ocenila v dalším profesním životě. Ať už jsem pracovala ve výzkumu, v oblasti památkové péče, věnovala se profesionálně projektovému managementu, nebo vedení týmu, vždy mi byla práce šéfredaktorky časopisu *Sacra* zdrojem užitečných zkušeností, které mi pomohly najít v životě směr.

Miroslav Vrzal, šéfredaktor čísel 2016/1–2018/1

Když do vyhledávače svojí paměti zadám slovo *Sacra*, tak mi jako jedna z mých nejsilnějších vzpomínek vyvstane situace, kdy jsem měl v roce 2016 rozhovor s tehdejšími vedoucími Ústavu religionistiky Alešem Chalupou a Davidem Zbíralem ohledně budoucnosti časopisu *Sacra*, kde jsem byl už nějakou dobu jedním z redaktorů. V té době měl časopis celkem velké zpoždění, a hrozil i jeho zánik. Aleš s Davidem pak hráli roli ďáblových advokátů a nastolili otázku, jestli má vůbec časopis cenu dál provozovat. Už jen k jeho tradici jsem jim tehdy říkal, že by to byla opravdu škoda a že nechci, aby tak unikátní studentský, ale zároveň odborný, časopis skončil, i protože jsem k němu měl silný osobní vztah. Slíbil jsem jim, že se s tím pokusím něco udělat a že to převezmu jako šéfredaktor. Stálo to obrovské množství práce a energie dohnat všechna čísla a pracovat na nových – dělali jsme intenzivně i na pěti číslech zároveň – počínaje 2/2015, které jsem už z velké části dotahoval já a které bylo prvním speciálním číslem *Sacra*. V těch speciálních číslech jsme pak pokračovali, což považuji za jeden z důležitých kroků. Dalším pak bylo rozdělení dosavadní role šéfredaktora, na kterého toho bylo opravdu hodně, na šéfredaktora a výkonného redaktora, kterým se za mého šéfredaktorování stal Dan Řezníček. Zavedli jsme také křty jednotlivých čísel jako společnou oslavu završení čísla.

Zpětně jsem rád, že jsem do toho tehdy šel a že jsem taky pak časopis mohl už stabilizovaný po několika letech předat dál – nejdřív Václavovi Ketmanovi a pak i po jeho odchodu pomoci s předáním současné šéfredaktorce Tereze Menšíkové. Zkušenosti, které jsem tehdy nabral v rámci řízení *Sacra*, doteď zúročuji i ve své dosavadní hlavní pracovní roli, kterou je teamleader datových analytiků v jedné velké mezinárodní společnosti. Jsem moc rád, že časopis dál pokračuje, a dokonce došlo i k jeho posunutí v rovinách, na které v krizovém managementu nebyl moc prostor. Za to patří velký dík současné šéfredaktorce Tereze Menšíkové, která časopis a jeho fungování posunula ještě o velký kus dál. *Sacra* je kvalitní odborný

religionistický časopis, kde publikovala ve svých začátcích i řada dnes již ve světě dobře známých religionistů, a jsem moc rád, že i po různých peripetiích slaví 20 let existence!

Václav Ketman, šéfredaktor čísla 2018/2

Jsa tento časopis vědecký a studentský, je jeho základním kořenem vědění a touha po něm. Vzhledem k tomu, že jsem ze sebe svlékl šat i masky rolí a pouta vztahů k institucím a vydal jsem se na vlastní intelektuálně soukromou cestu bytostného já, mohu z této vedlejší trasy zvolat jen pár tangentiálních poznatků, kteréžto předávám s dobrou vírou, že snad budou ku prospěchu při ctnostném konání vašeho vědeckého projektu:

1) Nebojte se zkoumat věci na hlavu postavené, extrémní, posvátné nebo dosud vámi filosoficky odsuzované. Překvapí vás svět možností. 2) Nenechte se pohltit akademickým systémem; jste tam pro sebe, kvůli svému vědění a kvůli lidstvu. Financuje vám to někdo jiný, tak s touto důvěrou naložte hodnotně. 3) Absolutní oddanost metodologickému agnosticismu je srovnatelná s oddaností kladivu a ignorování pilky – na stavbu domu je třeba všeho. 4) Buďte pokorní vůči sobě, ostatním, jiným oborům, běžným lidem, kteří vám to platí, a vůči vesmíru. 5) Tituly, granty, pocty, projekty – to vše má své malé místo v osobní kratochvíli; je to však měna málo platná, když se postaví vedle meritů vlastního bytostného já a práce na něm. 6) Buďte renesanční a multioboroví. Je to třeba pro zkoumání obecného, všeprostupujícího vzoru vesmíru. 7) Nebudte intelektuálně provinční. Sněte o „nemožném“. 8) Většinu věcí, kterými se chlubí věda, ví mytologie a víra už deset tisíc let. Věda již dělá jen pokorné detaily agendy stanovené dějinami. 9) Nemá smysl začínat u ambice „chtít stvořit něco originálního a vlastního“; má smysl snažit se „znít v harmonii s chorálem dějin po svém“. 10) Vědění je hravé a bez radostného hraní se poznat nedá. 11) Má-li vědecký či jakýkoli jiný projekt existovat a bujet, potřebuje pro své účastníky generovat tři věci: dopamin – radost ze splnění krátkodobého cíle; oxytocin – pocit blízké intimní komunity; serotonin – pocit dlouhodobého, ultimátního, všeobsažného smyslu a významu. 12) Poznání je prožitek zářného světla v každém z nás. Mysticismus a gnózi bez prožití nepochopíte. 13) Posvátno je reálné, jako je reálný význam samotný, neboť jsou jedním – bez tohoto by nebylo, jak dělat vědění či život samotný. 14) Z povrchního pohledu budete většinu existence vesmíru mrtví a nevědomí. Udělte tu malou třešničku na mohutném dortu nebytí sladkou, smysluplnou a hodnotnou. 15) Pokud jste v dojmu, že: „tam nad námi nic není“, zkuste chvíli pracovat s jistým: „tam nad námi nic je“.

Jak jsem výše řekl, svlečen z šatu rolí jsem intelektuálně nahý a k rolím redaktorství či studentství mám již institucionálně a akademicky daleko; avšak taková je cesta, na kterou jsem se nemalou měrou díky spolupráci na vědeckém časopisu vymrštil. Pročež hle, výše podaný morální rámec jest nějakým dílem výsledkem časopisu *Sacra*.

Tereza Menšíková, šéfredaktorka čísel 2019/1–nyní

Jako současná šéfredaktorka *Sacra* (již se připravující na předání žezla dalším generacím) jsem s časopisem spojená nejen ve vzpomínkách, ale také v každodenním bdělém (v době ukončování čísel i snovém) světě. Když jsem přebírala v roce 2019 šéfredaktorství po Vaškovi Ketmanovi, bylo to rychlé a chaotické období změn, což předávání funkcí většinou provází. Byla jsem tehdy velmi vděčná, že mě v nich Mirek Vrzal a Dan Řezníček podrželi a provedli mě tím, co šéfredaktorství obnáší.

Šéfredaktorství časopisu jsem si ze začátku nedokázala dobře spojit s jasnými činnostmi, i když jsem fungovala v radě *Sacra* už pár let jako redaktorka. V začátcích jsem se tedy rozhodla svou funkci kreativněji proměnit a stát se něčím, co zřejmě nejlépe vystihuje trochu ošklivé slovo „manažerka“. Za dobu svého šéfredaktorování jsem se snažila o obnovení aktivního členství rady časopisu a jejího komunitního ducha. V mých myšlenkách mělo být *Sacra* vždy prostorem, který nejen že umožňuje jiným hledat, zhmotňovat a zdokonalovat svou akademickou textovou tvorbu, ale je také bezpečnou zónou, ve které mohou redaktori a redaktorky zkusit realizovat své nápady na rozvíjení *Sacra*, jeho organizaci a komunikaci dovnitř i vně časopisu. Jako šéfredaktorka jsem cítila, že je mým úkolem tuto kreativitu podněcovat, opečovávat a připravit jí půdu pro růst. Do jaké míry se toto společné úsilí povedlo někam dotáhnout, mohou posoudit pouze čtenáři a samotní redaktori.

Stát v čele časopisu pro mne byla velká výzva, je to mnohdy časově náročná práce, ve které člověk musí nechat kus srdce. Šéfredaktorství mě posunulo k mnohému: od poskytnutí konstruktivní kritiky textu, nutnosti lepšího time managementu, po schopnosti organizace, komunikace a naslouchání, které jsou největším dílem šéfredaktorství. Avšak zdaleka nejzásadnější věc, kterou mi práce v *Sacra* umožnila, bylo navázání velmi cenných akademických i ryze přátelských vztahů, bez kterých by ona hutná vědecká činnost byla jen spoustou chladných písmen a čísel.

Seznam vyobrazení

Obr. 1: (A) *Histogram distribuce počtu let strávených v redakční radě.* (B) *Podíl členů redakční rady zůstávajících z předchozího období.* Vizualizace Vojtěcha Kaše. Data a kód dostupné na https://github.com/kasev/sacra_20.git.